

Asia: VN/18780/2023

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelmasta. (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi).

Lausunnonantajan lausunto

Onko valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun ja vuorovaikutuksen järjestämiseen näkemyksiä?

Vammaisten ihmisoikeusjärjestö Kynnys ry:n näkemyksen mukaan suunniteltujen toimenpiteiden ja toimenpidekokonaisuuksien arvioitavat vaikutukset on jaoteltu arviointiohjelmassa tarkoituksenmukaisesti osa-alueisiin. Kuitenkin joidenkin osa-alueiden sisältöä olisi syytä tarkentaa ja täydentää. Saavutettavuus-osa-alueella liikennejärjestelmää tarkastellaan alueellisen liikkumisen näkökulmasta. Tässä yhteydessä olisi tarpeellista avata, että saavutettavuus-käsitteellä voidaan tarkoittaa eri yhteyksissä myös jotakin muuta (esimerkiksi saavutettavuus yleisen, laajemman esteettömyyden merkityksessä). On hyvä, että vaikutuksia arvioidaan myös kestävyiden eri osa-alueiden näkökulmasta ja, että sosiaalinen kestävyys on osa kestävyysarviointia. Katsomme, että esteettömyys liittyy saavutettavuuden osa-alueen lisäksi myös sosiaaliseen kestävyteen. Esteettömyys tulee kiinnittää huomioida läpileikkaavana teemana Liikenne 12 -suunnitelman valmistelussa. Esteettömyys mainitaan arviointiohjelmassa lähinnä kuljetusten palvelutason arvioinnin yhteydessä. Esteettömyyden ja sen huomiointi pitäisi tulla vahvemmin esiin arviointiohjelmassa ja itse vaikutusarviointissa.

Sekä liikkumismahdollisuuksien että turvallisuuden näkökulmasta arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota liikennealueiden kunnossapitoon yleisesti ja erityisesti talvikunnossapitoon. Kaikki kunnossapitotoimet tulisi suunnitella ja tehdä siten, että lähtökohtana vaikeasti liikkuvien tai muutoin toimimisesteisten henkilöiden liikkumisen mahdollistaminen.

Kynnys ry pitää erittäin hyvänä, että arviointiohjelmassa ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivityksessä kiinnitetään erityistä huomiota suunnittelun aikaiseen vuorovaikutukseen ja viestintään. Vammaiset ihmiset ja heitä edustavat järjestöt tulee osallistaa liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun YK:n vammaisyleissopimuksen artiklan 4.3 mukaisesti. Valmistelussa on varmistettava aito vuorovaikutus vammaisjärjestöjen kanssa.

Yhdymme yhdenvertaisuusvaltuutetun lausuntoon, jonka mukaan liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusarviointia tulisi laajentaa kattamaan suunniteltujen toimenpiteiden yhdenvertaisuusvaikutukset. Samoin Kynnys ry korostaa myös kaikille sopivan suunnittelun ("design for all") ottamista liikennejärjestelmäsuunnitelman ja arvioinnin lähtökohdaksi.

Kohdistuuko voimassa olevan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelman visioon tai tavoitteisiin muutostarpeita? Mikäli kyllä, millaisia muutostarpeita ja miksi? (Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelman sivut 10-11).

-

Onko suunnitelman vaikutusarviointiin ja SOVA-lain (8.4.2005/200 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista) mukaisen ympäristöarvioinnin valmisteluun näkemyksiä?

-

Välimaa Mikael
Kynnys ry